

Citation:

I.P. Delprat, Levensbericht D.J. Storm Buysing, in:
Jaarboek, 1871, Amsterdam, pp. 57-63

LEVENSBERIGT

VAN

D. J. STORM BUYSING,

DOOR

I. P. DELPRAT,

Rustend Lid der Natuurkundige Afdeling.

Voorgelezen in de Gewone Vergad. der Afd. Natuurk. van 30 Sept. 1871.

DUCO JOHANNES STORM BUYSING, geboren te Leeuwarden den 30sten September 1802, deed zich, reeds bij zijne komst als kadet aan de Artillerie- en Genieschool te Delft in November 1818, kennen als een jongeling, begaafd met een helder verstand gepaard aan zulk een volhardenden ijver, als zeldzaam op zestienjarigen leeftijd gevonden wordt; zijne vorderingen en voorbeeldig gedrag waren dan ook zoodanig, dat de vierjarige leercursus door hem in minder dan drie jaren werd volbragt. Reeds in het voorjaar van 1821 werd hij onder de bevelen van den Inspecteur-Generaal van den Waterstaat J. BLANKEN JZ. gesteld. Zijne ijver en geschiktheid voldeden den Inspecteur-Generaal, die gewoon was veel van de onder hem werkzaam zijnde jongelieden te vergen, zóó wel, dat de jonge kadet in het volgende jaar (Mei 1822) benoemd werd tot élève aspirant van den Waterstaat en als zoodanig meer zelfstandig overgeplaatst in de provincie Overijssel, alwaar hij in het volgende jaar (Sept. 1823) benoemd werd tot aspirant Ingenieur, blijvende hij in dezelfde provincie werkzaam; en ook daar gaf hij blijken van meer dan gewone bekwaamheid, want ofschoon nog slechts

aspirant Ingenieur, werd hij in 1831, bij eene tijdelijke ongesteldheid van zijnen Hoofdingenieur, met diens werkzaamheden belast. Eerst in 1834 werd hij volgens het gewone dienstverloop bevorderd tot Ingenieur der tweede klasse.

De gebeurtenissen van 1830 hadden het opleiden van jongelieden voor het vak van den Waterstaat aan de, in 1828 opgerigte, Militaire Akademie te Breda doen ophouden. In 1832 deed zich het nadeel van dien stilstand zoo sterk gevoelen, dat de Regering besloot voorloopig, in afwachting eener geheele reorganisatie van het militaire onderwijs, de opleiding van jongelieden voor het korps militaire Ingenieurs en voor den Waterstaat te verbinden aan het Instituut voor de Marine te Medemblik, en bepaaldelijk aan steller dezès, toen Kapitein Ingenieur, op te dragen. Toen bij die instelling, door de verplaatsing van den Ingenieur RIJSTERBORGH in 1835, moest voorzien worden in de lessen in de Waterbouwkunde aan de kadets der Genie en van den Waterstaat, viel de aandacht al spoedig op den Ingenieur STORM BUYSING, wiens meer dan gewone bekwaamheid, ook in het theoretische gedeelte der Waterbouwkunde, meer en meer begon uit te komen; hij werd dan ook in September 1835 benoemd tot Leeraar in de Waterbouwkunde te Medemblik. Die benoeming was hem even onverwacht als ongewenscht. Zijn werkkring in Overijssel was hem lief geworden. Aldaar gehuwd, ofschoon spoedig weduwnaar, stond hem de verplaatsing naar een weinig aantrekkelijk oord, in een werkkring die hem weinig begeerlijk scheen, zeer tegen; geringe gedachte van zijne geschiktheid tot het geven van onderwijs, versterkte niet weinig zijnen tegenstand. Doch teregt oordeelde men bij het algemeen bestuur hieromtrent gunstiger, en na eene vruchteloze poging tot intrekking zijner benoeming, aanvaardde hij in November 1835 zijne nieuwe betrekking, en wel met denzelfden ijver en naauwgezetheid die hem steeds bleven onderscheiden, ook bij werkzaamheden die hem soms in velerlei opzigten minder aangenaam waren. Zijne lessen onderscheidden zich door eene hooge mate van helderheid en degelijkheid; hoewel streng in zijne eischen, wist hij de genegenheid zijner leerlingen te winnen, door die eischen tot

het volstrekt noodige te beperken en door daarbij de stiptste regtvaardigheid in acht te nemen.

In 1836 volgde hij de verplaatsing der kadets uit Medemblik naar Breda, alwaar toen de Militaire Akademie op nieuw in werking kwam; hij bleef aldaar met de opleiding der jongelieden voor den dienst van den Waterstaat belast; het aantal zijner leerlingen nam toe, terwijl zijn onderwijs ook over de kadets der Militaire Genie werd uitgestrekt. De gunstige uitkomsten van zijn onderwijs werden in 1842 door eene benoeming tot Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw erkend.

Het ontbreken van een geschikt leerboek bij het onderwijs in de Waterbouwkunde werd, even als dat voor zoo vele vakken van onderwijs aan de Militaire Akademie, beschouwd als een der meest hinderlijke bezwaren, en steeds werden er aanhoudende pogingen door het bestuur dier instelling gerigt op het wegruimen van dat bezwaar. Aan den Ingenieur STORM BUYSING werd dientengevolge het bewerken van zulk een leerboek voorgesteld. Aanvankelijk deinsde hij voor die, voorwaar niet gemakkelijke, taak terug, doch het pligtbesef, om zooveel hem mogelijk was zijn onderwijs vruchtbaar te maken, deed hem eindelijk besluiten, de van hem verlangde bewerking te ondernemen. Na eene grondige voorbereiding kwam in 1844 het eerste deel en in 1845 het tweede deel van zijn leerboek in het licht; waarbij het gereedmaken van een uitvoerigen atlas geen der geringste moeilijkheden uitmaakte. Voor het onderwijs aan de Akademie was dit werk van onberekenbaar nut, maar ook in meer uitgebreiden kring voldeed het aan eene lang en algemeen gevoelde behoefte. Het mogt bijna onverklaarbaar schijnen hoe in een land, waarvan de welstand, ja het bestaan zoo naauw verbonden is aan de kennis van al wat tot beteugeling en leiding der wateren betreft, er geen gelegenheid bestond, om uit een in de Nederlandsche taal vervat geschrift zich de algemeene beginselen der Waterbouwkunde, zoo als die in ons vaderland beoefend moet worden, eigen te maken. Alleen was eenige jaren te voren door den te vroeg overleden Ingenieur F. BAUD daartoe eene poging gewaagd in de be-

werking eener niet ongelukkig uitgevallen *Proeve van Waterbouwkunde*. Deze arbeid, behalve eenige zeer verdienstelijke monographieën betrekkelijk sommige deelen der wetenschap, was het eenige dat den aankomenden waterbouwkundige ten dienste stond. Slechts in geschriften van vreemden was de verlangde kennis der hoofdbeginselen op te doen, en dan nog belemmerd door voorstellingen die de toepassing op de bijzondere toestanden in ons vaderland moeijelijk maakten. Het leerboek van STORM BUYSING voldeed voor het eerst aan die dringende behoefte, en de verdienstelijke schrijver mogt de voldoening ondervinden, zijn werk spoedig als classiek te zien aangenomen en tot vraagbaak te zien strekken in elke moeijelijkheid, die zich zoo vaak bij de regeling en uitvoering van waterstaatswerken voordoet. Thans bestaat daarvan, niettegenstaande de kostbaarheid, reeds een derde druk, omgewerkt naar de behoefte van den tijd; die omwerking, welke hij niet geheel mogt ten einde brengen, was zijn laatste wetenschappelijke arbeid.

Gedurende de zamenstelling van zijn leerboek werden de dienstbetrekkingen van STORM BUYSING nog vermeerderd door de tijdelijke opdragt der werkzaamheden van den gewonen dienst van Ingenieur van den Waterstaat in het Arrondissement van Breda, opengevallen door het onverwacht overlijden van den Ingenieur SAUTIJN SCHOVEL in het voorjaar van 1844 — welke vermeerdering van werkzaamheden aanhield tot het einde van dat jaar. Op nieuw deed hij daarbij blijken, hoe de grondige studie van het theoretische deel der Waterbouwkunde, waartoe zijne lessen aan de Militaire Akademie hem bepaalden, wel verre van te schaden aan de geschiktheid voor den dagelijkschen dienst, integendeel in staat stelde onnutten omslag te vermijden en de aandacht op het werkelijk noodige bij uitsluiting te bepalen.

Bij de oprigting der Kon. Akademie voor technische wetenschappen te Delft, werd de opleiding van jongelieden tot den dienst bij den Waterstaat van de Militaire Akademie naar de Delftsche overgebracht; diensengevolge werd BUYSING ontslagen van zijne dienstbetrekking bij de Militaire Akademie in November 1845, toen de laatste promotie van kadets van den

Waterstaat aan die Akademie was afgeloopen. STORM BUYSING ging daarbij tot den gewonen dienst bij den Waterstaat terug, en wel bij die in de provincie Limburg. Die overplaatsing was echter slechts tijdelijk, men had te goed de uitstekende geschiktheid voor het onderwijs van den Ingenieur STORM BUYSING leeren kennen, om daarvan niet zooveel mogelijk partij te trekken. Reeds in 1846 werd hij benoemd als lid der speciale Commissie tot het afnemen der eindexamens aan de Delftsche Akademie en bij den aanvang van 1847 aanvaardde hij aldaar, na het overlijden van den Ingenieur F. BEIJERINCK, het leeraar-ambt in de Waterbouwkunde. De gewone opklimming in rang bij het korps van den Waterstaat, gaf BUYSING welverdiende aanspraak op den rang van Hoofdingenieur, welke betrekking hem in Februarij 1849 werd verleend, met bestemming naar Drenthe. Zijne diensten werden echter aan de Delftsche Akademie zoo onontbeerlijk geacht, dat hem onmiddellijk onbepaald verlof werd verleend tot voortzetting zijner lessen aan die instelling; zijne benoeming naar Drenthe werd daarop spoedig ingetrokken, en hij als Hoogleeraar aan de Delftsche Akademie meer blijvend verbonden. Zijn onderwijs bleef hij daarop met zeldzame naauwgezetheid voortzetten tot in 1862, toen hij in den Raad van State werd geroepen.

Alzoo was dan STORM BUYSING gedurende meer dan vijf-entwintig jaren werkzaam bij het onderwijs in de Waterbouwkunde en de opleiding der Ingenieurs voor dien zoo aangelegen tak van den algemeenen dienst. In dit tijdsverloop vormde hij velen onder de uitstekende Ingenieurs van den Waterstaat, die thans de roem zijn van Nederland en waarvan velen ook in het buitenland worden geëerd. Zij herdenken voorzeker dankbaar de zorgen en moeiten, door hunnen overleden leermeester aan hunne opleiding besteed.

De meer en meer algemeen wordende bekendheid der uitnemende waterbouwkundige kennis van den Hoogleeraar STORM BUYSING, deed zijne hulp en voorlichting in moeilijke gevallen bij toeneming inroepen. Van regeringswege werden hem belangrijke adviezen gevraagd, onder anderen werd door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Koloniën een onderzoek

van hem verlangd, omtrent een ontwerp voor een spoorweg tusschen Batavia en Buitenzorg van den 1ste Luitenant-Ingenieur MAARSCHALK; beide Ministers betuigden hunnen bijzonderen dank voor het uitgebragte advies. Reeds vroeger scheen reeds de aandacht van den Minister van Koloniën op STORM BUYSING te zijn gevestigd: hij werd in 1852 vertrouwelijk geraadpleegd omtrent zijne genegeheid om op te treden als Hoofd eener op te rigten Directie van openbare werken in Neêrlands Indië. Waarschijnlijk heeft STORM BUYSING, die reeds in 1836 een tweede huwelijk had aangegaan, met de weduwe van den Ingenieur F. BAUD, geboren CLEMENT, uit welk huwelijk reeds drie zoons waren verwekt, die bij een zoon uit zijn vroeger huwelijk de zorgen voor hunne opvoeding zeer vermeerderden en zijne tegenwoordigheid daartoe in het vaderland noodzakelijk maakten, tegen eene zoo gewigtige lotsverwisseling opgezien, eene wisseling, die op vijftigjarigen leeftijd nooit zonder bezwaar is. Hij bleef althans aan de Delftsche Akademie verbonden, voortdurend geraadpleegd omtrent belangrijke waterstaats-ontwerpen, zoo als dat voor de droogmaking der veenplassen onder Hilligersberg en Kralingen, welke Commissie in 1857 affiep; verder nam hij deel als lid van den Raad van den Waterstaat, die bij ontwerpen van eenigen omvang wordt bijeengeroepen, aan de beraadslagingen over het ontwerp tot verbinding van Amsterdam met de Noordzee, en aan die voor het ontwerp ter verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee; bij al welke onderzoekingen zijne heldere inzichten en grondige kennis meer en meer uitblonken. Zijne algemeen gewaardeerde verdiensten deden hem achterevolgens verwerven het lidmaatschap van het Bataafsch Genootschap te Rotterdam, in 1848, van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam in 1851 en van de Haarlemsche Maatschappij van Wetenschappen.

Aan de oprigting van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs in 1848 door de HH. CONRAD, VAN DER KUN en SIMONS, nam hij een werkzaam aandeel, en was lid van 't Bestuur dier instelling van de oprigting af tot in 1862, toen eene zware ziekte hem dwong zich uit het maatschappelijke leven terug te trekken. Tot aan zijne vestiging te 's Gravenhage was hij lid van

den Delftschen Gemeenteraad, en nam hij een werkzaam aandeel in vele philanthropische instellingen daar ter stede.

De vele verdiensten van STORM BUYSING en zijne geschiktheid om ook in ruimeren kring werkzaam te zijn, ontgingen het scherpziend oog van den staatsman THORBECKE niet; deze begreep STORM BUYSING in de eerste voordragt tot het in werking brengen der vernieuwde zamenstelling van den Raad van State; bij Koninklijk besluit van 27 Junij 1862 werd hij dan ook tot lid van dit hooge staatsligchaam benoemd; doch slechts weinige maanden mogt hij aan de werkzaamheden daarvan deel nemen. Eene hersenontsteking overviel hem in eene vergadering van den Raad in October 1862, waaraan zijn overigens sterk lichaamsgestel geen weêrstand vermogt te bieden; hij overleed na langdurig lijden op den 16^{den} Augustus 1870, nalatende zijne weduwe met een zoon uit elk zijner beide huwelijken. Voor zijnen aanbehuwden zoon, den tegenwoordigen Kapitein Ingenieur A. BAUD, was hij een tweede zorgvolle vader. Deze verdienstelijke officier heeft aan de Militaire Akademie te Breda gedeeltelijk het onderwijs vroeger door zijnen pleegvader gegeven, op eene waardige wijze voortgezet, en mogt den derden druk van het Waterbouwkundig leerboek zijns vaders onder diens oog voor de pers gereed maken, tot een voortdurend aandenken zijner kinderlijke genegenheid. Dit leerboek, met eenige opstellen in de *Verlagen en Mededeelingen* dezer Akademie en in de werken van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, vormt de letterkundige nalatenschap van een man, die meer door daden dan door woorden zijne verdiensten en degelijk karakter deed uitkomen. Het aantal dier geschriften moge niet groot zijn, het leerboek der Waterbouwkunde van zijne hand zal zijnen naam met eere doen noemen, zoo lang ons vaderland den strijd nag voortzetten tegen de wateren, en dien vijand dienstbaar maken aan het welzijn en den bloei van het land, zoo vaak aan hunnen aanval blootgesteld.